

MÚZEUM MESTA, KTORÉ NESTIHLO SVOJE DEJINY

6. jún — 11. september 2024

autori a autorky: Adam Galko, Martin Hrvol, Filip Bielek, Radovan Čerevka, Jakub Juhás & Michaela Cagáňová, INSTITUT INSTITUT (Tomáš Moravanský, Dominik Hlinka, Daniela Ponomarevová, Tereza Sikorová, Adam Turzo), Miloš Kopták, Juraj Rattaj, Samuel Velebný

v spolupráci: Juraj Hromec, Jakub Hronský, Zdeno Ziman

architektúra: Peter Masár

grafický dizajn: Kristína Rábeková

Podakovanie partí Slovenskému národnému múzeu v Martine, Slovenskej národnej knižnici - Literárnemu múzeu, Slovenskému komornému divadlu, Oravskej galérií v Dolnom Kubíne

Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, ktorý je hlavným partnerom projektu a mesto Martin.

Keď umelec Fred Wilson v roku 1992 zasiahol v Marylandskom múzeu v USA do stálej expozície, jednoduchým preskupením zbierkových predmetov pozmenil rámec nahliadania na múzeum ako na neutrálne či objektívne prostredie. Pod sklenenú vitrínu s nápisom Metal Work 1873-1880 vtedy umiestnil strieborný riad z 19. storočia a železné okovy otrokov. Dve histórie dvoch odlišných predmetov z rôznych častí múzea sa opäť spojili, aby začali rozprávať jeden príbeh jednej domácnosti.

Výstava Múzeum mesta, ktoré nestihlo svoje dejiny prináša tému múzea ako fenoménu spojeného so zbieraním, katalogizovaním a vystavovaním. Ústredný motív čerpá predovšetkým z genia loci mesta Martin, obsiahnutého v množstve zbierkových fondov a expozícií rôznorodého zamerania na jeho území. Otvára sa tým tiež téma skúmajúca efekt múzea z odvrátenej strany: ako systému selekcie toho, čo sa do múzea nedostalo, čo sa nestalo súčasťou výstavnej expozície alebo toho, čo sa nestihlo stať múzeom.

Priestor tak dostávajú aj nenápadné témy miznúce často pod vrstvou veľkých dejín, folklórnych mýtov či kultov osobností. Stávajú sa súčasťou nových fiktívnych muzeálnych expozícií v prostredí galérie, ťažiacich nielen z miestnych archívov, ale aj príbehov, na prvý pohľad banálnych vecí, ktoré nás dennodenne obklopujú. Múzeum uprostred galerijného priestoru nechápeme ako naplnenie zámerov etnografického, antropologického či umelecko- historického bádania. Ide predovšetkým o využívanie a reflexiu stratégií múzeí a galérií autormi a autorkami, ktorí pre jednotlivé artefakty vytvárajú nové prostredia a interpretácie. Tradičné rozdelenie rolí kurátora/kurátorky a umelkyne/umelca sa v prípade tvorby múzea ako média stáva nejasným a umiestnenie obrazu na stenu rovnako dôležitým gestom ako autorské gesto na obraze.

Výstava autorských konceptov v podobe vysunutých muzeálnych expozícií, slobodných ostrovov, nezávislých výstavných priestorov sa prirodzene pohráva aj s kúzlom mystifikácie, momentom prekvapenia či humoru. Pracuje so špekulatívnymi verziami múzeí za účelom skúmania efektov obsiahnutých v samotnej architektúre múzea: skle, dioráme, vitríne alebo podstavci. Rozpráva o ich vplyve, moci či spektakulárnom význame.